

8. Ставицька Л. Словник жаргонної лексики української мови. URL: <http://ukr-zhargon.wikidot.com> (дата звернення: 10. 11. 2024).
9. Oxford English Dictionary. URL: <https://www.oed.com/> (дата звернення: 11. 11. 2024).
10. Partridge E. Slang Today and Yesterday. New York: The Macmillan, 2007. 476 p.
11. Spears R. A. NTC's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions. N.Y.: McGraw Hill, 2020. 7 ed. 560 p.
12. Supernatural. URL: https://www.imdb.com/title/tt0460681/episodes?ref_=tt_ov_epl (дата звернення: 05.10. 2024).
13. The Simpsons. URL: <https://www.imdb.com/title/tt0096697/> (дата звернення: 15. 05. 2021).
14. Trudgill P. Sociolinguistics: An Introduction to Language and Society. London: Penguin, 2000. 240 p.

Чумак Галина Василівна

кандидат філологічних наук, доцент

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Шимків А.І.

здобувачка другого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ БРИТАНСЬКОГО СЛЕНГУ В АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Сленг як лінгвістичний феномен володіє унікальними характеристиками, які яскраво проявляються в кінематографії. Визначити сленг складно через його перетин з іншими мовними одиницями, такими як жаргон, діалекти та вульгаризми. Сленг, як правило, слугує інструментом для вираження неформальності мовлення, що робить його важливим елементом у формуванні персонажів і створенні правдоподібних діалогів [1, с. 33].

Дослідження підтверджують, що використання сленгу у фільмах не лише відображає сучасну мову, але й сприяє створенню соціального контексту, який віддзеркалює класові, етнічні та вікові відмінності персонажів. Висока частота вживання сленгових виразів свідчить про їхню значущість у формуванні автентичної мовної характеристики персонажів, яка відображає культурні та соціальні аспекти сучасного життя. Сленг стає не лише засобом комунікації, а й важливим інструментом, що допомагає передати емоційний колорит та особливості світосприйняття героїв, надаючи кожному діалогу глибини і виразності. Цей багатогранний мовний феномен сприяє створенню більш реалістичних і переконливих образів у кінематографії, збагачуючи їх художній зміст і комунікативну цінність [5, с. 35].

З лінгвістичної точки зору сленг можна вважати сферою мовної інновації, творчості та виразності. Сленгові слова і фрази, як правило, є результатом креативних процесів утворення нових слів, що надають мові комунікативної гнучкості та різноманітності. Важливо відзначити, що сленг може містити

складні семантичні відтінки, які здатні передавати не лише лексичне значення, але й емоційний контекст. Сленг здатний адаптуватися до змін у суспільстві, зокрема до технологічних новацій та культурних трендів. Сленгові слова можуть швидко входити в ужиток або, навпаки, виходити з нього в залежності від контексту. Цей процес свідчить про живу природу мови та її здатність відображати сучасні реалії. Використання жаргонізмів та сленгізмів у спілкуванні не лише збагачує мову, але й допомагає будувати зв'язки між людьми [2, с. 220].

Переклад сленгу в аудіовізуальних текстах, таких як фільми та серіали, є складним завданням, яке вимагає від перекладача глибоких знань як вихідної, так і цільової мов. Однією з головних перекладацьких проблем є те, що багато сленгових висловів можуть не мати прямих відповідників у цільовій мові, що вимагає творчого підходу до їх адекватного відтворення. Наприклад, жарти, побудовані на сленгових термінах, можуть не сприйматися так само в іншій культурі. Перекладач може обирати між кількома стратегіями: зберегти оригінальний термін, адаптувати його до культурних реалій цільової аудиторії або використовувати описовий переклад. Успішний переклад сленгу у фільмах залежить від розуміння контексту та здатності передати не лише лексичне, а й емоційне значення висловлювань.

Крім того, динаміка мовного розвитку також впливає на процес перекладу. Сленг швидко змінюється, і нові терміни можуть з'являтися та зникати в короткі терміни. Перекладачі повинні бути обізнані щодо актуальності виразів, щоб уникнути використання застарілих сленгізмів, які можуть знецінити переклад. Інтонація та стиль сленгових виразів ще більше ускладнюють завдання, адже жарт чи іронія, які можуть бути легко сприйняті в одній культурі, можуть втратити своє значення в іншій. Прикладом успішного

Переклад британського сленгу в фільмах є складним завданням, оскільки сленг часто не має прямих аналогів в інших мовах, а також відображає культурні, соціальні та історичні контексти. У процесі перекладу можна використовувати різні стратегії, залежно від мети перекладу, аудиторії та специфіки оригінального матеріалу. Методи перекладу можна розділити на прямий і непрямий. Прямий переклад передбачає використання аналогів, транскрипції та калькування, якщо значення зрозуміле з контексту. Непрямий переклад включає трансформації для досягнення стилістичної відповідності оригіналу, зокрема лексичних, граматичних та лексико-граматичних змін. Ці методи перекладу допомагають створити адекватний та точний переклад, зберігаючи стиль і зміст оригіналу.

Однією з основних стратегій є калькування, коли сленгові вирази переводяться дослівно, зберігаючи структуру оригіналу. Однак схожа стратегія працює, коли у цільовій мові є аналогічні вирази, але може бути неефективною, якщо значення виразу втрачається. Інша стратегія – адаптація, яка передбачає заміну сленгу на його еквівалент у цільовій культурі. Іноді доцільно використовувати описовий переклад, що надає пояснення сленгового виразу, як у випадку з "gobsmacked" (шокований), який можна перевести як

"приголомшений" або "не вірю своїм очам", якщо потрібно уточнити значення. Ще однією стратегією є використання збереження оригінального сленгу з приміткою, що дозволяє глядачеві відчувати колорит мови [3, с. 15].

Прикладом успішного відтворення британського сленгу в аудіовізуальному перекладі можуть бути фільм і серіал Гая Річі "Джентельмени". Фільм вийшов в українському кінопрокаті у 2020 році і відзначився чудовим перекладом, який зміг відтворити вишукану британську *Quenn's English* та гангстерський Лондонський кокні. "Джентльмени" / *The Gentlemen* від Netflix – це вигаданий світ, де гопники й аристократи, спадкові герцоги і циганські контрабандисти сидять за одним столом та вирішують легальні, напівлегальні та цілком кримінальні справи в антуражі староанглійського маєтку та інших не таких вишуканих декорацій, де кров ллється рікою, травка росте у підземеллі як зачарована, а всі учасники багатоголової кримінальної комбінації намагаються збагатитися і не попастися на гарячому. Відповідно, мовлення головних героїв характеризує їх соціальне та культурне походження, тому вдалий адекватний переклад – половина успіху серіалу.

У перекладі сленгу в фільмах часто застосовують такі прийоми як перестановка та членування. У випадку з фільмами цей метод допомагає пов'язати події або ситуації, пояснивши їх так, щоб вони стали більш зрозумілими для глядачів іншої культури. Наприклад, фрази, які у вихідній культурі містять глибокі асоціації, у перекладі можуть звучати інакше, щоб передати той самий зміст, але через знайомі для аудиторії логічні зв'язки. Декомпресія – ще один важливий прийом у перекладі сленгу в фільмах. Вона полягає у розширенні початкового тексту для збереження усіх відтінків змісту. Це особливо актуально, коли сленговий вираз є коротким, але насиченим культурними конотаціями, які потребують додаткового пояснення. Наприклад, сленгові фрази можуть містити натяки на культурні події чи феномени, які українській аудиторії не завжди будуть зрозумілі, тому переклад потребує додаткового обсягу для повної передачі контексту.

Антонімічний переклад також відіграє важливу роль, коли йдеться про адаптацію сленгу в діалогах персонажів. Застосування цього прийому дозволяє змінювати конструкцію з позитивної на негативну або навпаки, зберігаючи при цьому стиль і тон оригіналу. У фільмах це може проявлятися, наприклад, у тому, що англійська негативна конструкція перекладається українською як позитивна, або навпаки, щоб забезпечити глядачам той самий емоційний відгук. Це дозволяє зберегти емоційність мовлення та адаптувати його до стилістичних і культурних особливостей цільової аудиторії, залишаючи фрази зрозумілими та впливовими [4, с. 661].

Стратегічний підхід до перекладу британського сленгу в фільмах вимагає чутливості до нюансів мови та культури, аби передати не лише зміст, а й прагматичне емоційне забарвлення оригіналу.

Таким чином, сленг у кінематографії відіграє ключову роль, створюючи реалістичність діалогів та допомагаючи глядачам глибше сприймати персонажів через культурні й соціальні відтінки мови. Важливість перекладу сленгу полягає

в тому, що він дозволяє зберегти тон, стиль і емоційний колорит оригіналу, що особливо важливо для передачі культурного контексту в аудіовізуальному перекладі. Для ефективного відтворення сленгізмів перекладачі застосовують різноманітні методи, такі як калькування, адаптація, декомпресія та антонімічний переклад. Вони дозволяють уникнути втрати змісту, передати культурні конотації і зберегти природність мови, що робить образи героїв реалістичними та близькими для аудиторії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко (Руденко) М.Ю. Л.О. Ставицька про історію дослідження аргю, жаргону та сленгу. Система і структура східнослов'янських мов : зб. наук. праць / відп. ред. В.І. Гончаров. Київ : Вид-во Нац. пед ун-ту ім. М.П. Драгоманова, 2014. Вип. 7. С. 33–41.
2. Грабовий П.М. Український молодіжний сленг: сучасна картина світу. Київ: Жовтий, 2010. С. 220–225.
3. Лукьянова Т.Г. Основи англо-українського кіноперекладу: навчальний посібник для студентів 4 курсу освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” денної форми навчання факультету іноземних мов. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. С. 15–17.
4. Liaw J., Dani N., Johari A. Language usage of jargon and slang in strategic studies. Australian Journal of Basic and Applied Sciences. Australia. 2013. № 7(4). P. 661–665.
5. Hotten J.C. A short history of slang, or the vulgar language of fast life. The slang dictionary. East Ardsley; Wakefield; Yorkshire; England: Republished by EP Publishing, Ltd., 1972. P. 3440.

Шопін Павло Юрійович

доктор філософії, доцент,

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ У ПЕРЕКЛАДІ ДОКУМЕНТІВ ОСОБОВОГО ПОХОДЖЕННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ

Коли люди мігрують до іншої країни, їм необхідно зареєструватися в місцевих органах влади, бюрократичні процедури яких дають мігрантам можливість долучитися до місцевих мереж підтримки, а також отримати доступ до життєво важливих ресурсів і послуг. Однак відсутність відповідних документів або їхнього перекладу мовою приймаючої країни може призвести до виключення з суспільства та позбавлення прав мігрантів. Українські біженці, які рятуються від російської агресії, також можуть зіткнутися з цією проблемою, оскільки українські документи, такі як картки профілактичних щеплень, свідоцтва про народження та шлюб, атестати про освіту та водійські права, можуть бути неприйнятними і недоступними для місцевої влади, шкіл та лікарень у приймаючій країні через мовний бар'єр. Цю проблему можна пом'якшити або подолати за допомогою перекладу, який слід розглядати як практику, що сприяє залученню та інтеграції, оскільки він дозволяє мігрантам